

Maarja Roht
Kutsekoja juhatuse esimees
Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda

Teie: 11.04.2024 nr

Meie: 25.04.2024 nr 12-1/2024-008-2

Kiri edastatud digitaalselt aadressil: info@kpkoda.ee

Vastus selgitustaotlusele haldusjärelevalve osas

Austatud kolleeg ja haldusjärelevalve organi esimees Maarja Roht

Maksejõuetuse teenistus tänab Teid pöördumise (selgitustaotluse) eest ja õnnitleb Teid uue vastutusrikka rolli puhul Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Kojas!

Nagu Te teate, siis Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi (EL) 2019/1023, 20. juunist 2019, mis käsitleb ennetava saneerimise raamistikke, võlgadest vabastamise ja äritegevuse keeldu ning saneerimis-, maksejõuetus- ja võlgadest vabastamise menetluse tõhususe suurendamise meetmeid, ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2017/1132 (*edaspidi: saneerimise ja maksejõuetuse direktiiv*) preambuli punktide 87¹ ja 89² ning direktiivi artikli 27³ kohaselt on

---

¹ (87) Member States should also ensure that practitioners in the field of restructuring, insolvency, and discharge of debt that are appointed by judicial or administrative authorities ('practitioners') are: suitably trained; appointed in a transparent manner with due regard to the need to ensure efficient procedures; **supervised when carrying out their tasks; and perform their tasks with integrity. Insolvency practitioners as defined in Regulation (EU) 2015/848 should be included in the scope of this Directive.**

² (89) **Practitioners should be subject to oversight and regulatory mechanisms which should include effective measures regarding the accountability of practitioners who have failed in their duties**, such as: a reduction in a practitioner's fee; the exclusion from the list or pool of practitioners who can be appointed in insolvency cases; and, where appropriate, disciplinary, administrative or criminal sanctions. Member States should not be required to set up specific authorities or bodies. Member States should ensure that information about the authorities or bodies exercising oversight over practitioners is publicly available. For instance, a mere reference to the judicial or administrative authority should be sufficient as information. It should be possible, in principle, to attain such standards without the need to create new professions or qualifications under national law. **Member States should be able to extend the provisions on the training and supervision of practitioners to other practitioners not covered by this Directive.**

³ Article 27 *Supervision and remuneration of practitioners*

1. Member States shall put in place appropriate **oversight and regulatory mechanisms to ensure that the work of practitioners is effectively supervised, with a view to ensuring that their services are provided in an effective and competent way, and, in relation to the parties involved, are provided impartially and independently.** Those mechanisms shall also include measures for the accountability of practitioners who have failed in their duties.

liikmesriikidel, sh Eestil muuhulgas kohustus tagada, et maksejõuetusõiguse valdkonnas avalike ülesannete täitjate st Eesti mõistes pankrotihaldurite, saneerimisnõustajate ja usaldusisikute **kui haldusorganite üle teostatakse järelevalvet, mis peab olema tõhus tagamaks maksejõuetusvaldkonnas avalike teenuste osutamise tulemuslikult ja pädevalt ning asjaomaste menetlusosaliste (võlgnik, võlausaldajad, ühiskond laiemas plaanis) suhtes erapooletult ja sõltumatult.**

Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja kutsekogu juhatus kui haldusjärelevalve organ ning Eesti Advokatuuri juhatus kui haldusjärelevalve organ on avalikkusele 2023. aastal teatanud, et nad ei teosta(nud) maksejõuetusvaldkonnas avalike ülesannete täitjate üle haldusjärelevalvet. Seega täidab alates 2023. a II poolaastast haldusjärelevalve (kontrolli) täieulatuslikku rolli Eesti Vabariik ise erapooletu, sõltumatu ja pädeva haldusorgani - Maksejõuetuse teenistuse - kaudu.

Koja kutsekogu juhatuse kui haldusjärelevalve organi esimehena olete Te samuti teadlik, et haldusjärelevalve (kontroll) on Vabariigi Valitsuse seaduse kohaselt **igapäevaselt toimuv internne (haldusesisene) kontroll ning hõlmab avalike ülesannete täitjate kogu tegevust st avalike ülesannete täitmise kontrollimist maksejõuetusvaldkonnas.** Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lg 1 sätestatud järelevalve on ühe haldusorgani (näiteks Maksejõuetuse teenistuse) kontroll teise haldusorgani (*antud juhul pankrotiseaduse §-s 54 nimetatud avalike ülesannete täitjate⁴ – st pankrotihaldur, saneerimisnõustaja, likvideerija ülesannetes haldur, usaldusisik*) üle. Seejuures ei ole ega ei peagi olema järelevalvatav haldusorgan järelevalve teostajaga alluvussuhtes (VVS § 75¹ lg 2). Haldusorgani järelevalve pädevus tuleneb tema tegevusvaldkonnast (*näiteks avaliku huvi ja võlausaldajate kaitse, pankrotimenetluste kulude otstarbekus, maksejõuetuse ühtse praktika kujundamine pankroti-, saneerimis-, võlgade ümberkujundamise ja füüsilise isiku kohustustest vabastamise menetluses*), sealhulgas peab järelevalvet teostav haldusorgan kontrollima, kas järelevalvatav haldusorgan (*pankrotihaldur, saneerimisnõustaja, likvideerija ülesannetes haldur, usaldusisik*) järgib selles valdkonnas kehtestatud mistahes nõudeid (*näiteks andmed pankrotimenetluste kohta, milles ta on kinnitatud halduriks, info ja andmete õigsus nt büroo asukoha ja abiliste kohta, erapooletuse ja sõltumatuse printsiibi igakülgne järgimine kõigis menetlustes, PankrS § 125 nimetatud keelatud tehingute vältimine igas menetluses, võlausaldajatele väljamaksete tegemise tähtaeg ja tegelik teostamise aeg jne*).

Haldusjärelevalve organil (sh Koja kutsekogu juhatusel) on kohustus tagada valdkonnas (näiteks maksejõuetusvaldkond) kehtivate normide järgimine ning kohustus kontrollida sh teiste haldusorganite poolt seadusega või seaduse alusel kehtestatud nõuete (*sealhulgas näiteks hea kutsetava, IT süsteemide turvaklass, toimikute korrektne pidamine, raamatupidamisdokumentide korrektne hoidmine ja arhiveerimine jne*) järgimist. Haldusjärelevalve hõlmab eelkõige järelevalvatava tegevuse õiguspärasust. Kuna haldusjärelevalve hõlmab erinevaid valdkondi, võib teatud juhtudel olla vaja ette näha ka laiem

---

2. Member States shall ensure that information about the authorities or bodies exercising oversight over practitioners is publicly available.

3. Member States may encourage the development of and adherence to **codes of conduct** by practitioners.

4. Member States shall ensure that the remuneration of practitioners is governed by rules that are consistent with the objective of an efficient resolution of procedures.

Member States shall ensure that appropriate procedures are in place to resolve any disputes over remuneration.

⁴ Vastavalt pankrotiseaduse § 54 on pankrotihalduri kutse(ameti)tegevuseks pankrotimenetluste läbiviimine, tegutsemine juriidilise isiku sundlõpetamise korral kohtu poolt määratud likvideerijana ja saneerimisnõustajana ning õigusaktidega pandud teiste ülesannete täitmine. Eestis ei tuntaks mõistet ja avaliku ülesande täitjat nimega „pankrotihaldur“, kui seadusandja poleks seda seadusega loonud avalike ülesannete täitjaks. Igaüks ei saa hakata või olla pankrotihaldur. Avalike ülesannete täitjaks saamisele maksejõuetusvaldkonnas on seadusega kehtestatud eeldused, kõrged kõlblusnõuded ja muud kriteeriumid (vt PankrS § 56 ja 57) ning nendele vastavust tuleb riigil vajadusel igas menetluses kontrollida, eriti olukorras, kus Eesti Vabariik ise Maksejõuetuse teenistuse kaudu on võlausaldaja rollis.

haldusjärelevalve ulatus, kus haldusjärelevalve hõlmab ka tegevuse otstarbekust. Maksejõuetuse teenistuse haldusjärelevalve hõlmab eriseadusest ehk pankrotiseadusest tulenevalt ka kulude (tehingute) otstarbekust. **Seega on haldusjärelevalve eesmärk tagada mitte ainult ohtude (riskide) tõrjumine õigusnormide järgimise ja normidega kaitstud hüvedega kaitsmisega, vaid ka see, et haldustegevus (maksejõuetusvaldkonnas menetluste läbiviimine ehk avalike teenuste osutamine) toimuks maksimaalselt efektiivselt, mõjusalt ja riigi (võlausaldajate) heaolu suurendavalt, isegi kui sellega pole rikutud õigusnorme või otseselt pole kahjustatud normidega kaitstavaid hüvesid.**

Kuivõrd maksejõuetusvaldkonnas tegutsevad avaliku ülesande täitjad ehk antud juhul pankrotihalduritest järelevalvesubjektid on olnud haldusjärelevalve all vähemalt aastast 2010, mil Koda seadusega loodi, siis ei saa Maksejõuetuse teenistuse hinnangul haldusjärelevalve igapäevase teostamise fakt, ulatus, olemus ja rakendatavad haldusjärelevalve meetmed pankrotihalduritele enam üllatusena tulla. **Avaliku ülesande täitja (ning näiteks läbi PankrS § 125 tema abilised, lähikondsed) on pideva avaliku huvi ning võlausaldajate, võlgniku, kohtu ja riigi tähelepanu all. Juhul, kui isik soovib jätkuvalt maksejõuetusvaldkonnas avalikke ülesandeid riigi volitusel edasi täita, tuleb isikul arvestada ka sellega, et tema üle teostatakse pidevalt haldusjärelevalvet.**

Juhul kui mõnel pankrotihalduril on tekkinud küsimusi tema suhtes toimuva haldusjärelevalve kohta, siis palume sel järelevalvataval pöörduda otse Maksejõuetuse teenistuse poole.

Maksejõuetuse teenistus on juba kohtunud ning jätkab ka edaspidi sel aastal kohtumisi pankrotihaldurite büroodes, et riski- ja valimipõhiselt teatud nõuete täitmist kontrollida. Haldusjärelevalve meetmed on Teile teadaolevalt sätestatud VVS §-s 75² lg 1 ja pankrotiseaduses. Haldusjärelevalve teostajal ei ole kohustust järelevalvatavat eelnevalt järelevalve läbiviimise ajast ja viisist teavitada (VVS § 75² lg 2), kuigi Maksejõuetuse teenistus seda tegi.

Ühtlasi kasutame siinkohal juhust ning täname neid pankrotihaldureid, kes on Maksejõuetuse teenistuse kirjas toodud teabe haldusjärelevalve raames meile esitanud, meiega teatud teemadel vestelnud ning teatud menetluste ja pankrotihaldurite kohta täiendavaid andmeid avaldanud.

Vastamiseks tähtaja pikendust Maksejõuetuse teenistus käesoleval juhul ette ei näe, kuivõrd tegemist on elementaarse igapäevaselt avalike ülesannete täitmist käsitleva infoga maksejõuetusvaldkonnas ning vastamiseks sätestati ligi 30 (kolmekümne) kalendripäevane tähtaeg.

Koostööaltilt ja lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Maksejõuetuse teenistuse nimel

Signe Viimsalu

Juhataja